

การศึกษาศถานการณ์การดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ของแม่
ที่มีความสัมพันธ์กับภาวะแรกเกิดของทารกในเขตสุขภาพที่ 3

The Situation of Motherhood Self-care related to Newborn Condition in
Regional of Health 3

จรรยา บุญอนันต์ และคณะ
ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศถานการณ์การดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ของแม่ที่มีความสัมพันธ์กับภาวะแรกเกิดของทารกในเขตสุขภาพที่ 3 เป็นการศึกษาข้อมูลจากการวิจัยสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยไทยมาทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ของแม่กับภาวะแรกเกิดของทารก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กและแบบสัมภาษณ์พ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็กที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตกับเด็กในเด็กอายุ 8 เดือน 16 วัน - 5 ปี 11 เดือน 29 วัน ที่มีสัญชาติไทยจำนวน 722 คน เก็บข้อมูลเดือนเมษายน 2560 - มิถุนายน 2560 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์โดยใช้สถิติไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่าแม่ตั้งครรภ์ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 20-35 ปีร้อยละ 70.7 ผ่าครรภ์ครั้งแรกก่อนอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ร้อยละ 73.1 ผ่าครรภ์ครบ 5 ครั้งตามเกณฑ์คุณภาพร้อยละ 47.0 โดยใช้บริการผ่าครรภ์ที่โรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไปร้อยละ 31.7 รองลงมาผ่าครรภ์ที่คลินิกหรือโรงพยาบาลเอกชนร้อยละ 26.7 ส่วนใหญ่คลอดครบกำหนดร้อยละ 83.0 ขณะตั้งครรภ์พบแม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 12.8 มีภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ร้อยละ 11.1 และพบการติดเชื้อขณะตั้งครรภ์เพียงร้อยละ 0.4 โดยขณะตั้งครรภ์ได้รับยาบำรุงร้อยละ 93.9 และแม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ขณะตั้งครรภ์เพียงร้อยละ 2.6 เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์กับภาวะแรกเกิดของทารก พบว่า การคลอด โรคประจำตัวและภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์กับภาวะแรกเกิดของทารก ($p < 0.001$) อายุเมื่อตั้งครรภ์ของแม่มีความสัมพันธ์กับน้ำหนักแรกเกิดและโรคประจำตัวของเด็ก ($p < 0.001$) สถานบริการที่ผ่าครรภ์และการติดเชื้อขณะตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์กับภาวะแทรกซ้อนหลังคลอดและโรคประจำตัวของเด็ก ($p < 0.001$) การผ่าครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์ วิธีการคลอดและการได้รับยาบำรุงขณะตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์กับภาวะขาดออกซิเจนเมื่อแรกเกิด ภาวะแทรกซ้อนหลังคลอดและโรคประจำตัวของทารก ($p < 0.001$) การผ่าครรภ์คุณภาพครบ 5 ครั้งตามเกณฑ์มีความสัมพันธ์กับน้ำหนักแรกเกิดและภาวะแทรกซ้อนหลังคลอด ($p < 0.001$) และการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ขณะตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์กับน้ำหนักแรกเกิด ภาวะแทรกซ้อนหลังคลอดและโรคประจำตัวของทารก ($p = 0.007$)

คำสำคัญ การดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ ทารก การตั้งครรภ์คุณภาพ